

Реферат на тему: "Цигани О. С. Пушкіна"

Олександр Пушкін

А.С. Пушкін, "ЦИГАНИ"
(1824)

На початку ХІХ ст. в літературі поширилася нова тема — романтичної подорожі. Утворився навіть своєрідний стиль, коли мандрівник докладно описував те, що бачив і про що дізнавався, і чергував усе це з власними враженнями і переживаннями, з особистими думками і роздумами. Так були написані "Листи російського мандрівника" М.Карамзіна, "Паломництво Чайльд Гарольда" Байрона та ін. Так сталося і з Пушкіним. Смуток петербурзького вигнанця поєднувався з яскравими враженнями, які виливалися в нових творах.

В ці роки поет знайомиться з творчістю Байрона, коротке життя якого вже наближалося до трагічного кінця. Пушкіну подобаються його "східні повісті". На початку 1820-х років Пушкін пише поеми, позначені яскравим східним колоритом: "Кавказький бранець", "Бахчисарайський фонтан", "Брати-розбійники", "Цигани".

Головний герой поеми "Цигани" — розчарований у житті юнак Алеко. Він мріє знайти розраду серед простих людей — у циганському племені. Пушкіну прекрасно вдалося змалювати романтично яскраву, колоритну картину життя й побуту циганського табору. Вона збуджувала фантазію, хвилювала

уяву, що притаманно романтизму. Понад усе для циган — воля, вони вміють цінувати красу і радість життя, вони близькі до природи. Між ними прямі і щирі стосунки. Всього цього не міг знайти Алеко у суспільстві, про яке він говорить так:

Там люди збились в кам'яницях,
Не бачать, як встає зарниця,
Не чують птахів лугових,
Бояться думати й кохати,
Продажні душі крамарів,
І тільки вміють плазувати,
Просити срібла й ланцюгів.
Що кинув я? Жінок зрадливих,
Шалені утиски юрби,
Вироки неуків чванливих,
Тріумф неслави і ганьби.
(Переклад Михайла Драй-Хмари)

Алеко одружується з юною циганкою Земфірою, яка стає для нього дорожчою за світ. Та ось він дізнається, що Земфіра не вірна йому. Земфіра не приховує, що закохалася в юного цигана, адже "серце волі просить". Старий циган ніби вторить їй:

...Молодість як птиця. Хто вільну стримає любов? Але Алеко з цим не погоджується:

...О ні! В змаганню

Я свого права не зречусь,

Або хоч помстою уп'юсь.

З ревнощів він убиває закоханих. Виявляється, що хоч він і страждав від умовностей вищого світу, але приніс його пороки сюди, у табір: він поставився до Земфіри як до своєї власності, зневажив її волю.

В Алеко Пушкін втілює риси романтичного героя. Алеко глибоко незадоволений тим світом, в якому виріс і жив. Мрія малює перед ним інший світ людей, в якому він сподівається знайти те, чого йому так бракує у суспільстві. Та образ ідеального щастя може, як видно, жити лише в уяві. Зустріч з омріяною країною волі, невідомих почуттів не принесла щастя ні йому, ні іншим. Цигани виганяють Алеко з табору:

До дикої не звик ти долі.

Ти лиш для себе хочеш волі.

Усіх жахатиме твій глас.

Ми боязкі і добрі люди,

Ти — смілий, злий, — покинь же нас!

Прости! Хай мир з тобою буде.

Герой втрачає останню надію й опору в житті. Тепер, коли він не просто розчарувався у житті, а й занапастив душу злочином, на нього чекають ще жорстокіші моральні страждання.

З Кишинєва Пушкіна переводять в Одесу, де він пробув на службі ще рік. Його начальником стає граф Воронцов, той самий, кого він назвав "напівмілорд, напівкупець, напівмудрець, напівневіглас". Він вимагає від Пушкіна педантичного виконання канцелярських обов'язків, а в столицю шле на нього скаргу за скаргою. Поет відповідає йому епіграмами.

Однак Пушкін, на відміну від його улюбленого поета Вольтера, був народжений не сатириком чи соціальним викривачем. Тут, на півдні, сформувався його неповторний ліричний талант. Йому підвладні були переживання високої любові, радість дружби, насолода природою, поетичне сприйняття народного життя, чуття минулих часів. Російський критик Віс-саріон Белінський писав: "Є завжди щось надзвичайно шляхетне, лагідне, ніжне, благоухання і тендітне у всякому почутті Пушкіна... Читаючи його твори, можна в досконалий спосіб виховати у собі людину".

В Одесі Пушкін пережив високе і палке кохання до однієї жінки. Через багато років у Петербурзі він зустріне її, і тоді з'явиться прекрасний вірш "Я вас кохав..." (1829):

Я вас кохав; в душі моїй ще, може,

Кохання пал і досі не погас,

Та хай воно вас більше не тривоже, —

Не хочу я нічим журити вас.

Я вас кохав мовчазно й безнадійно,

Боявся вас і потай ревнував;

Я вас кохав так ніжно і так мрійно,
Як дай вам Бог, щоб ївший вас кохав!